

† DANIEL

PRIN HARUL LUI DUMNEZEU,
ARHIEPISCOPUL BUCUREȘTILOR,
MITROPOLITUL MUNTENIEI ȘI DOBROGEI,
LOCȚIITORUL TRONULUI CEZAREEI CAPADOCIEI
ȘI
PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL,
PREACUCERNICULUI CLER
ȘI PREAIUBIȚILOR CREDINCIOȘI
DIN ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

HAR, BUCURIE ȘI PACE DE LA DOMNUL NOSTRU
IISUS HRISTOS,
IAR DE LA NOI PĂRINTEȘTI BINECUVÂNTĂRI!

Hristos a înviat!

*„Prăznuim omorârea morții, sfărâmarea
Iadului și începutul altei vieți, veșnice”.*

(Canonul Învierii, Cântarea a 7-a)

***Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți frați și surori în Domnul,***

Învierea Domnului nostru Iisus Hristos este adevărul
central al credinței creștine și lumina permanentă a
vieții Bisericii. De aceea, Sfintele Paști sunt sărbătoarea cea

mai mare a Ortodoxiei, iar duminica, ziua întâi a săptămânii, orientează timpul vieții pământești a creștinului spre viața cerească veșnică, potrivit Crezului ortodox: „*aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie*”.

Învierea lui Hristos este biruința iubirii Sale răstignite pe Cruce asupra iadului, asupra diavolului și asupra morții, dar și începutul unei vieți noi, viața veșnică din Împărăția cerurilor. Cu alte cuvinte, Învierea lui Hristos nu este reanimarea unui cadavru sau revenirea la viața biologică pământească amestecată cu suferința și moartea. Hristos Cel înviat din morți este total liber față de determinismele spațiului și timpului. El trece prin ușile încuiate când Se arată ucenicilor în seara Învierii Sale (cf. *Ioan 20, 19*). Călătorește cu Luca și Cleopa spre Emaus ca un pelerin necunoscut, dar Se descoperă lor la frângerea pâinii și apoi Se face nevăzut (cf. *Luca 24, 15-31*). Se arată când și când ucenicilor Săi (de zece ori), timp de 40 de zile, vorbindu-le despre tainele Împărăției cerurilor (cf. *Faptele Apostolilor 1, 3*), iar apoi Se înalță întru slavă la ceruri (cf. *Faptele Apostolilor 1, 9; Luca 24, 51*), pentru a trimite ucenicilor pe Duhul Sfânt Mângâietorul (cf. *Ioan 15, 26*). Deși înălțat întru slavă la ceruri, Hristos Cel răstignit și înviat din morți rămâne, prin harul Duhului Sfânt, tainic prezent împreună cu ucenicii în Biserica Sa (cf. *Matei, 28, 20*). Viața sfântă a Bisericii este viața lui Hristos Cel răstignit și înviat dăruită oamenilor prin Sfintele Taine ale Bisericii. De pildă, Botezul este participarea la moartea și învierea lui Hristos (cf. *Romani 6, 3 și 11*). Sfânta Euharistie este împărtășirea cu Trupul și Sângele lui Hristos Cel răstignit și înviat, ca arvună a vieții veșnice (cf. *Ioan 6, 54*).

Domnul Iisus Hristos, în Evanghelia Sa, spune că la sfârșitul veacurilor va avea loc învierea tuturor celor din

morminte: „*Vine ceasul când toți cei din morminte vor auzi glasul Lui (Hristos) și vor ieși cei care au făcut cele bune, spre învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele, spre învierea judecății*” (Ioan 5, 28-29).

La judecata finală, Hristos Cel răstignit și înviat va fi Dreptul Judecător, iar criteriul ultim de judecată va fi *iubirea smerită și milostivă arătată celor aflați în nevoi: flămânzi, săraci, bolnavi, întemnițați* (cf. *Matei 25, 31-46; 2 Corinteni 5, 10; 1 Tesaloniceni 4, 16; 2 Tesaloniceni 1, 7-10*).

Învierea universală, sau învierea de obște, nu este un fenomen natural, ci este darul exclusiv al lui Dumnezeu, dăruit oamenilor prin Iisus Hristos. În acest sens, Domnul Iisus Hristos spune Martei din Betania, sora lui Lazăr: „*Eu sunt învierea și viața; cel ce crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi*” (Ioan 11, 25). Chiar dacă va muri cu trupul, va trăi cu sufletul. De asemenea, Sfântul Apostol Pavel spune despre învierea tuturor oamenilor: „*precum în Adam toți (oamenii) mor, așa și în Hristos toți vor învia*” (1 Corinteni 15, 22), iar „*vrăjmașul cel din urmă, care va fi nimicit, este moartea*” (1 Corinteni 15, 26).

Iubiți credincioși și credincioase,

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2023 ca fiind și *Anul comemorativ al innografilor și cântăreților bisericești*.

Învățătura despre Învierea Domnului Iisus Hristos și despre învierea cea de obște, cuprinsă în Noul Testament, a fost mărturisită și tâlcuită de Sfinții Părinți ai Bisericii în predici, cateheze sau scrieri tematice, deosebite ca valoare

teologică și frumusețe literară. Pe baza acestora, renumiți imnografi au compus cântări liturgice prin care se arată lumina, pacea și bucuria Sărbătorilor Sfintelor Paști. De exemplu, biruința lui Hristos asupra morții și dăruirea arvunei vieții veșnice tuturor oamenilor ritmează, ca un marș de biruință, toată perioada pascală, prin troparul Sfintelor Paști: „*Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le!*”.

În mod deosebit, *Canonul Învierii*, atribuit Sfântului Ioan Damaschin, este o capodoperă teologică și liturgică a Ortodoxiei universale. Inspirat de cuvântările la Paști ale Sfântului Grigorie Teologul, Sfântul Ioan Damaschin descrie preaslăvirea iubirii smerite și milostive a lui Hristos și biruința Sa asupra iadului, asupra diavolului și asupra morții, care devine izvor de bucurie, pace și speranță: „*Ziua Învierii! Popoare, să ne luminăm! Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață și de «pe pământ la cer, Hristos-Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruință»*”¹.

Sărbătoarea Sfintelor Paști, ca anticipare a învierii de obște și ca pregustare a bucuriei veșnice, face din Biserică icoană și arvună a Împărăției cerurilor, a cerului nou și a pământului nou, împodobit cu lumina Învierii: „*Acum toate s-au umplut de lumină: și cerul și pământul și cele de dedesubt. Deci, să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru Care s-a întărit*”².

Cântarea bisericească prefigurează slăvirea neîncetată a lui Dumnezeu în ceruri de către îngeri, dar și armonia, frumusețea și bucuria Raiului. Astfel, Irmosul Cântării a V-a

¹ *Canonul Învierii*, în *Slujba Învierii*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2010, p. 38.

² *Canonul Învierii*, p. 39.

din *Slujba Învierii* ne cheamă: „Să alergăm dis-de-dimineată și, în loc de mir, cântare să aducem Stăpânului; și să vedem pe Hristos, «Soarele Dreptății, tuturor viață răsărind»”³. Învierea lui Hristos, ca rod al jertfei și al șederii Sale în mormânt, aduce lumii viață, scoțând-o din moarte, din întuneric și din stricăciune. Domnul Iisus Hristos este asemănat în acest text liturgic cu un soare, de la care vine lumina pentru întreaga lume, pentru că El luminează toate. Iar lumina lui Hristos izvorăște tocmai din Mormântul Său, risipind astfel întunericul morții și aducând tuturor lumina vieții, simbolizată de lumânările aprinse. Prima parte a acestui Irmos este inspirată de cuvintele Profetului Isaia: „Sufletul meu Te-a dorit în vreme de noapte, duhul meu năzuiește spre Tine; căci când îndreptările Tale vor fi pe pământ, cei ce locuiesc lumea vor învăța ce este dreptatea” (Isaia 26, 9). Aceeași râvnă plină de iubire față de Dumnezeu o exprimă și Psalmistul David când spune: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pe Tine Te caut dis-de-dimineată; însetat-a de Tine sufletul meu, suspinat-a după Tine trupul meu, în pământ pustiu și neumblat și fără de apă” (Psalmul 62, 1-3). **Așadar, toate cuvintele și toată viața lui Hristos sunt lumină, dar în mod deosebit strălucesc, ca o lumină, sfârșitul vieții Sale pământești și Învierea Sa din morți.**

Învierea Domnului Iisus Hristos îndreaptă întreaga viață creștină spre înviere și spre Împărăția cerurilor. Deoarece fiecare săptămână începe în calendar cu *Ziua Învierii* sau *Ziua Domnului*, cu *Duminica*, toată viața creștină este timp de pregătire pentru învierea de obște și pentru bucuria vieții veșnice în iubirea lui Hristos, a Preasfintei Treimi: „Această aleasă și sfântă zi, cea dintâi a săptămânii,

³ *Canonul Învierii*, p. 42.

împărăteasă și doamnă, praznic al praznicelor «este și sărbătoare a sărbătorilor, în care binecuvântăm pe Hristos în veci»⁴.

Tâlcuind prima Stihiră a Paștilor, Părintele Dumitru Stăniloae arată că Paștile sunt serbate în Ortodoxie ca *trecere, în sensul de transcendere a creației în viața și bucuria lui Hristos Cel înviat: „Transcenderea pe care Biserica o numește Paști e trăită într-o negrăită bucurie, într-o bucurie de copii nevinovați și zburdalnici. Biserica exprimă această transcendere într-o înșirare de attribute care ar vrea să fie fără sfârșit, pentru că sunt cu neputință de cuprins și de exprimat, și prin care încearcă să exprime negrăita stare cu totul nouă în care ea transformă firea: «Paștile cele sfințite astăzi nouă S-au arătat. Paștile cele nouă și sfinte, Paștile cele de taină, Paștile cele preacinstite, Paștile Hristos-Izbăvitorul; Paștile cele fără prihană, Paștile cele mari, Paștile credincioșilor, Paștile care au deschis nouă ușile Raiului, Paștile cele ce sfințesc pe toți credincioșii»⁵.*

Sfintele Paști sunt precedate de o perioadă de post și pocăință, de rugăciune intensă către Dumnezeu, de milostenie și împăcare cu semenii noștri. De aceea, Ziua Învierii ne îndeamnă să ne luminăm viața prin iertare și iubire frățească pentru toți oamenii, ca să înviem prin iubire sfântă din robia egoismului: *„Ziua Învierii! Și să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem: Fraților! și celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere. Și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le»⁶.*

⁴ Canonul Învierii, p. 50.

⁵ Pr. Dumitru STĂNILOAE, „Paștile – sărbătoarea luminii și a bucuriei în Ortodoxie”, în: *Studii Teologice*, XXVII (1975), 5-6, pp. 351-358.

⁶ Slavă... Și acum... de la Stihirile Paștilor, în *Slujba Învierii*, p. 56.

Troparele de duminică, ale fiecărui glas, care se referă la Învierea lui Hristos, conțin o teologie profundă și o frumusețe liturgică plină de lumină pentru suflet.

Ecou al frumuseții liturgice pascale și al bucuriei Sărbătorii Sfintelor Paști, poezia *La Paști*, scrisă de George Coșbuc, descrie atmosfera de Paști din satul românesc:

*Prin pomi e ciripit și cânt,
Văzduhu-i plin de-un roșu soare,
Și sălciile-n albă floare
E pace-n cer și pe pământ.
Răsuflul cald al primăverii
Adus-a zilele-nvierii.*

*Și cât e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți din vale
Și doi de se-ntâlnesc în cale
Își zic: Hristos a înviat!
Și râde-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.*

*Și-un vânt de-abia clătinitor
Șoptește din văzduh cuvinte:
E glasul celor din morminte,
E zgomotul zburării lor!
Și pomii frunțile-și scoboară,
Că Duhul Sfânt prin aer zboară.*

*E liniște. Și din altar
Cântarea-n stihuri repetate
Departa până-n văi străbate*

*Și clopotele cântă rar,
Ah, Doamne! Să le-auzi din vale
Cum râd a drag și plâng a jale!*

*Biserica, pe deal mai sus,
E plină astăzi de lumină,
Că-ntreaga lume este plină
De-același gând, din cer adus:
În fapta noastră ni e soarta
Și viața este tot, nu moartea.*

*Pe deal se suie-ncetișor
Neveste tinere și fete,
Bătrâni cu iarna vieții-n plete.
Și-ncet, în urma tuturor,
Vezi șovăind câte-o bătrână,
Cu micul ei nepot de mână.*

*Ah, iar în minte mi-ai venit
Tu, mama micilor copile!
Eu știu că și-n aceste zile
Tu plângi pe-al tău copil dorit!
La zâmbet cerul azi ne cheamă
Sunt Paștile! Nu plânge, mamă!*

Dreptmăritori creștini,

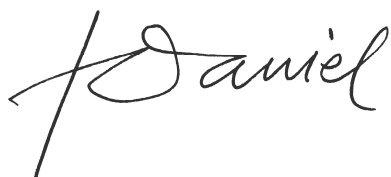
Lumina, pacea și bucuria Sfințelor Paști ne cheamă să arătăm în jurul nostru, prin cuvânt frumos și faptă bună, lumină, pace și bucurie. Să aducem bucurie acolo unde este întristare și suferință, sărăcie și singurătate. Să oferim daruri și semne de prețuire copiilor orfani, bătrânilor singuri, bolnavilor și refugiaților, familiilor îndurerate și îndoliate.

Să arătăm semne de iubire frățască și tuturor românilor aflați printre străini.

Cu prilejul Sfințelor Sărbători de Paști, vă adresăm tuturor calde doriri de sănătate și fericire, pace și bucurie, dimpreună cu salutarea pascală:

- *Hristos a înviat!*
- *Adevărat a înviat!*

Al vostru către Hristos-Domnul rugător,

A handwritten signature in black ink, reading "Daniel" in a cursive script.

† DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române